

L'ARTICLE CEGA

ALBERT SÁNCHEZ PIÑOL / JAUME CABRÉ

El millor article

El bon creador no triomfa sinó que crea, i aquesta és la seva alegria íntima. I és capaç de fer agenollar-se el lector o l'oient, però mai davant d'ell, sinó davant de la seva obra. El bon creador no té consciència de ser el millor, sinó de ser bo

Hi ha gent que té una certa tirada a proclamar, sense vergonya, quin és el millor restaurant, la millor amiga, el millor poeta, la millor novel·lista, el millor pintor... Sempre he pensat que això de penjar la medalla de *millor* és un flac favor a la persona triada, que habitualment no en té cap culpa. Perquè parlar del millor escultor (i creure-s'ho) és anar pel món amb una preocupant mirada reduccionista i allò que alguns interpretarien com a elogi es converteix en patata calenta. Sovint s'arrodoneix la frase sense cap sentit del ridícul: "Jo no hi entenc gens, però en tal és el millor compositor actual sense cap mena de dubte". (Aquesta frase tan sentida és estrictament genial.) El reduccionisme prové de la por o la incomoditat davant de la varietat, davant de la possibilitat de dubte i de tria, davant de la necessitat de prendre decisions. El reduccionisme, també, pot ser fruit de la indiscutible possessió de la veritat. Qui té la veritat, consagra els artistes i els bateja (en el seu propi nom) com els millors compositors o directors d'orquestra. I com més va, més noto aquesta tendència. És clar que qui diu que aquell és el millor, a més, està plantejant una altra trampa fal·laç: solen parlar *del* millor, perquè en el seu estret imperi mental no hi té cabuda la possibilitat que una societat qualsevol pugui tenir tretze bons o extraordinaris compositors o poetes.

És clar que els premis ajuden a fer pensar en aquesta figura del millor, una figura competitiva, de triomfador que, si ens referim a qualsevol camp artístic, està ben lluny de l'essència creativa: el bon creador no triomfa sinó que crea, i aquesta és la seva alegria íntima. I possiblement, és capaç de fer agenollar-se (un dia parlaré de genuflexions) el lector o l'oient, però mai davant d'ell sinó davant de la seva obra. El bon creador té consciència no de ser el millor (si no és que l'alimenti l'arrogància, que tot pot ser), sinó de ser bo. Sap que allò que fa és bo. Fins i tot pot ser que li costi que li agradin les coses dels altres. Però no li fa falta cap turiferari que li digui que és el millor.

Perquè si de cas, aquest entusiasta de la proclamació del millor, en la majoria dels casos, confon el concepte *és el millor* amb el concepte *m'agrada més*. És clar que davant d'aquesta darrera afirmació no hi ha cap possibilitat de disputa: si dius que el programa de televisió que

t'agrada més és *OT*, el problema és teu, però l'asseveració és indiscutible.

Vejam: és millor la Marçal que en Comadira? En Galceran que en Belbel? Lobo Antunes que Saramago? Chillida que Oteiza? Cal deixar clar qui és millor? Cal reduir el camp a un sol espècimen, el mascle o la femella dominant? El novel·lista alfa?

El reduccionisme simplifica la realitat i tranquil·litza les mentalitats porugues. En política, al dropo i al mandrós els agraden els mapes amb colors uniformes i els neguitegen les fronteres desdibuixades, els colors interposats, la variació de colors... El mandrós reconeix sense problemes que a Europa es parlen vuit o deu llengües, o potser dotze; però s'estima més no sentir-ho quan li diuen que no, que són més de seixanta.

En molts casos, el reduccionisme de poder assenyalar el millor de cada especialitat respon a la mirada estràbica de qui no vol venerar cinc déus. És la pròpia inseguretat el que et fa demanar quin d'aquests cinc és el millor: a qui hem d'adorar, vinga. En general, l'exercici periodístic de baixa qualitat tendeix a aquest reduccionisme per pura inseguretat: estem assedegats d'un referent, d'un líder. A qui hem d'adorar? Ronaldinho? Henry? Oleguer? Thuram? Forces poderosíssimes ens fan decantar cap als dos primers, però per mi tenen més pasta d'heroi l'Oleguer i el Thuram, tot i que se'n parla molt menys. Però la cosa no és aquesta: cal adorar algú?

Aquesta mania del concepte del millor no té res a veure amb el concepte de perfecció ni amb el d'excel·lència. És evident que en art podem usar el terme *millor*. L'obra d'aquesta persona és *millor* que la d'aquesta altra persona. Aquest quadre és *millor*, més bo que aquell. No sempre és clar, però es pot arribar a objectivar força. Però allò que costa d'empassar és el concepte de *el millor de tots*. És un concepte purament subjectiu elevat a la categoria d'objectiu a base de contundència expressiva.

Per coses així em va descol·locar aquella incòmoda enquesta d'aquest diari sobre el millor llibre del 2007. Jo en recordo tres o quatre, de remarcables.

Vull ser sincer; mentre escrivia aquestes ratlles anava pensant: i Shakespeare?, i Picasso?, i Bach? *

Jaume Cabré

